

روش‌شناسی پژوهش‌های حسابداری

تألیف

دکتر شکراله خواجه‌جوی

استاد دانشگاه شیراز

دکتر محمدحسین قدیریان آرانی

شماره مسلسل ۹۵۹۹

شماره انتشار ۳۹۶۰

انتشارات دانشگاه تهران

سرشناسه : خواجوی، شکرالله، ۱۳۴۸ -
 عنوان و نام پدیدآور : روش‌شناسی پژوهش‌های حسابداری / تألیف شکرالله خواجوی، محمد حسین قدیریان آرانی.
 مشخصات نشر : تهران: دانشگاه تهران، مؤسسه انتشارات، ۱۳۹۷.
 مشخصات ظاهری : ۵۲۲ ص: مصور، جدول، نمودار.
 فروست : انتشارات دانشگاه تهران؛ شماره انتشار ۳۹۶۰.
 شابک : 978-964-03-7174-9
 وضعیت فهرست‌نویسی : فیبا
 یادداشت : کتابنامه.
 موضوع : حسابداری-- تحقیق -- روش‌شناسی
 شناسه افزوده : قدیریان آرانی، محمدحسین، ۱۳۶۶-
 شناسه افزوده : دانشگاه تهران. مؤسسه انتشارات
 رده‌بندی کنگره : ۱۳۹۷ HF ۵۶۳۰/خ۹
 رده‌بندی دیویی : ۶۵۷/۰۷۲
 شماره کتابشناسی ملی : ۵۲۲۶۰۲۲

این کتاب مشمول قانون حمایت از حقوق مؤلفان و مصنفان است. تکثیر کتاب به هر روش اعم از فتوکپی، ریسوگرافی، تهیه فایل‌های pdf، لوح فشرده، بازنویسی در وبلاگ‌ها، سایت‌ها، مجله‌ها و کتاب، بدون اجازه کتبی ناشر مجاز نیست و موجب پیگرد قانونی می‌شود و تمامی حقوق برای ناشر محفوظ است.

عنوان: روش‌شناسی پژوهش‌های حسابداری

تألیف: دکتر شکرالله خواجوی - دکتر محمدحسین قدیریان آرانی

ویرایش ادبی: داود رضانی

نوبت چاپ: اول

تاریخ انتشار: ۱۳۹۷

شمارگان: ۲۰۰ نسخه

ناشر: مؤسسه انتشارات دانشگاه تهران

چاپ و صحافی: مؤسسه انتشارات دانشگاه تهران

ISBN:978-964-03-7174-9

«مسئولیت صحت مطالب کتاب با مؤلفان است»

بها: ۳۹۰۰۰۰ ریال

خیابان کارگر شمالی - خیابان شهید فرشی مقدم - مؤسسه انتشارات دانشگاه تهران

پست الکترونیک: press@ut.ac.ir - تارنما: <http://press.ut.ac.ir>

پخش و فروش: تلفکس ۸۸۳۳۸۷۱۲

تقدیم ہے :

بمسر عزیز و فرزند و لبندم

شکرالہ فواجوی

و

خوشید و ماہ زندگی ام پدر و مادر عزیزم

برپاس سال حاجت های بی دریغ و زحمت طاقت فرمایان

و برپاس دعای خالصانه شان که همواره بدرقه راهم بوده است .

محمد مسین قدیریان آرائی

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	فصل اول - کلیات پژوهش
۲	مقدمه
۲	مآخذ کسب دانش
۳	اعتقاد راسخ نسبت به چیزها یا سنت
۳	مراجع مطلع (صاحب نظران، خبرگان)
۴	کشف و شهود
۴	تجربه شخصی
۵	استدلال یا شیوه‌های خردگرایانه
۵	استدلال قیاسی
۵	استدلال استقرایی
۶	روش علمی
۷	پژوهش علمی
۹	اهمیت پژوهش
۱۰	ویژگی‌های پژوهش علمی
۱۳	اجزای پژوهش
۱۴	هرم پژوهش
۱۵	پارادایم پژوهش
۱۸	روش‌شناسی پژوهش
۱۹	روش پژوهش
۱۹	فنون پژوهش
۲۰	انواع پژوهش
۲۰	طبقه‌بندی پژوهش‌ها براساس هدف مطالعه
۲۰	پژوهش اکتشافی

۲۱ پژوهش توصیفی
۲۲ پژوهش تبیینی
۲۳ پژوهش پیش‌بینانه
۲۴ طبقه‌بندی پژوهش‌ها بر اساس جهت‌گیری و کاربرد نتایج پژوهش
۲۴ پژوهش بنیادی
۲۵ پژوهش کاربردی
۲۶ انواع پژوهش‌های کاربردی
۲۶ پژوهش توسعه‌ای
۲۶ پژوهش عملی
۲۸ پژوهش ارزش‌یابی
۲۹ ارتباط متقابل پژوهش‌های کاربردی و بنیادی و بررسی اهمیت هر یک از آنها
۳۱ طبقه‌بندی پژوهش‌ها بر مبنای راهبرد یا رویکرد پژوهش
۳۱ پژوهش کمی
۳۲ پژوهش آزمایشی
۳۳ پژوهش پس‌روپدادی
۳۴ پژوهش پیمایشی
۳۵ پژوهش کیفی
۳۶ قوم‌پژوهی
۳۷ پژوهش تاریخی - مقایسه‌ای
۳۸ پژوهش داده‌بنیاد
۴۰ پژوهش ترکیبی
۴۲ خلاصه
۴۳ پرسش‌های تشریحی
۴۴ پرسش‌های چهارگزینه‌ای
۴۸ تمرین اینترنتی
۴۹ منابع

صفحه	عنوان
۵۱	فصل دوم-گام‌های پژوهش و تولید معرفت علمی
۵۲ مقدمه
۵۲ علم
۵۴ وظایف علم
۵۵ نظریه و اهداف علم
۵۵ شناخت علمی
۵۶ فرایند پژوهش و تولید شناخت علمی
۵۸ حسابداری علم است یا فن؟
۶۰ ویژگی‌های علوم انسانی
۶۱ مشکلات و موانع پژوهش علمی در حسابداری
۶۲ فرایند پژوهش و گام‌های آن
۶۳ گام‌های پژوهش در رویکرد روش علمی
۶۴ گام اول: شناسایی و بیان مسئله پژوهش (تنظیم مسئله پژوهش)
۶۵ گام دوم: پیشینه‌کاوی پژوهش
۶۵ گام سوم: تدوین و تنظیم فرضیه‌های پژوهش
۶۶ گام چهارم: تنظیم طرح پژوهش
۶۶ گام پنجم: گردآوری داده‌ها
۶۶ گام ششم: واکاوی داده‌ها
۶۶ گام هفتم: تفسیر یافته‌ها
۶۷ مقایسه فرایند پژوهش در رویکردهای کمی و کیفی
۶۸ رویکرد ترکیبی و تأثیر آن بر گام‌های پژوهش
۷۰ خلاصه
۷۱ پرسش‌های تشریحی
۷۲ پرسش‌های چهارگزینه‌ای
۷۴ تمرین اینترنتی
۷۵ منابع

صفحه	عنوان
۷۷	فصل سوم-گام نخست پژوهش: شناسایی و بیان مسئله پژوهش
۷۸ مقدمه
۷۸ ویژگی‌های یک موضوع پژوهشی خوب
۸۱ منابع موجود برای انتخاب موضوع
۸۲ مراحل تنظیم مسئله در پژوهش‌های کاربردی
۸۳ مشاهده و شناسایی اولیه مسئله پژوهش
۸۳ افزایش شناخت و درک مسئله
۸۳ تعیین موضوع و محدوده پژوهش
۸۴ نگارش عنوان پژوهش
۸۵ نگارش بیانیه مسئله پژوهش
۸۶ مراحل شناسایی مسئله در پژوهش‌های بنیادی و ترکیبی
۸۶ گزینش یک حوزه پژوهشی
	افزایش تسلط بر حوزه پژوهشی منتخب و شناسایی کاستی‌ها و مسائل و پرسش‌های
۸۷ موجود در آن حوزه
۸۸ تعیین محدوده پژوهش
۹۰ نگارش عنوان پژوهش
۹۱ نگارش بیانیه مسئله پژوهش
۹۵ خلاصه
۹۶ پرسش‌های تشریحی
۹۷ پرسش‌های چهارگزینه‌ای
۹۹ تمرین اینترنتی
۱۰۰ منابع
۱۰۱	فصل چهارم-گام دوم پژوهش: پیشینه‌کاوی پژوهش
۱۰۲ مقدمه
۱۰۲ چیستی پیشینه‌کاوی

عنوان	صفحه
..... ضرورت انجام پیشینه‌کاوی	۱۰۳
..... فرایند انجام پیشینه‌کاوی	۱۰۴
..... گام نخست: یافتن واژه‌های کلیدی	۱۰۵
..... گام دوم: گردآوری پیشینه پژوهش	۱۰۶
..... گام سوم: انتخاب پژوهش‌های مناسب	۱۰۸
..... اعتبار مآخذ مورد استفاده	۱۰۸
..... تناسب مآخذ با موضوع پژوهش	۱۱۰
..... گام چهارم: مطالعه و بررسی انتقادی پژوهش‌های منتخب	۱۱۱
..... گام پنجم: پی‌ریزی ساختار نظری و مفهومی پژوهش	۱۱۰
..... متغیر	۱۱۱
..... انواع متغیرها بر اساس نقش آنها در چارچوب نظری پژوهش	۱۱۲
..... متغیر وابسته	۱۱۲
..... متغیر مستقل	۱۱۳
..... متغیر تعدیل‌گر	۱۱۴
..... متغیر میانجی	۱۱۵
..... تفاوت متغیر میانجی و متغیر تعدیل‌گر	۱۱۸
..... متغیر کنترلی	۱۱۸
..... متغیر ناخواسته	۱۱۹
..... چگونگی تعیین روابط در چارچوب نظری	۱۲۰
..... الگو و ارتباط آن با چارچوب نظری	۱۲۱
..... دلایل اهمیت رابطه علی و شرایط وجود آن	۱۲۲
..... گام ششم: نگارش بخش پیشینه‌کاوی پژوهش	۱۲۴
..... حجم نگارش پیشینه‌کاوی	۱۲۵
..... رویکردهای نگارش بخش پیشینه‌کاوی	۱۲۵
..... سایر نکات شایان توجه برای نگارش پیشینه پژوهش	۱۲۶
..... پیشینه‌کاوی پژوهش در پژوهش‌های کمی و کیفی	۱۲۷

صفحه	عنوان
۱۲۸ خلاصه
۱۲۹ پرسش‌های تشریحی
۱۳۰ پرسش‌های چهارگزینه‌ای
۱۳۴ تمرین اینترنتی
۱۳۵ منابع
۱۳۷ فصل پنجم-گام سوم پژوهش: تدوین و تنظیم فرضیه پژوهش
۱۳۸ مقدمه
۱۳۸ تعریف فرضیه
۱۳۹ اهمیت فرضیه
۱۴۰ ویژگی‌های فرضیه
۱۴۱ منابع فرضیه
۱۴۲ امکان‌سنجی و ضرورت تدوین فرضیه در پژوهش‌های غیرتبیینی
۱۴۳ انواع فرضیه
۱۴۴ فرضیه‌های پژوهشی جهت‌دار در مقابل فرضیه‌های پژوهشی بدون جهت
۱۴۷ فرضیه پژوهشی و فرضیه آماری
۱۴۸ قاعده کلی تبدیل فرضیه پژوهشی به فرضیه آماری
۱۴۹ فرضیه‌های اصلی و فرعی
۱۵۱ خلاصه
۱۵۲ پرسش‌های تشریحی
۱۵۳ پرسش‌های چهارگزینه‌ای
۱۵۵ تمرین اینترنتی
۱۵۷ منابع
۱۵۹ فصل ششم-گام چهارم پژوهش: تنظیم طرح پژوهش
۱۶۰ مقدمه

صفحه	عنوان
۱۶۰	طرح پژوهش و اهداف آن
۱۶۱	اعتبار طرح‌های پژوهش
۱۶۲	عوامل تهدیدکنندهٔ روایی طرح‌های پژوهش
۱۶۲	عوامل مؤثر بر روایی درونی
۱۶۲	عوامل مؤثر بر روایی بیرونی
۱۶۳	انواع پژوهش‌ها از نظر میزان کنترل
۱۶۴	پژوهش آزمایشی
۱۶۶	کنترل
۱۶۶	تصادفی‌سازی
۱۶۷	استفاده از زوج‌های جور شده یا هم‌تاسازی آزمودنی‌ها
۱۶۷	هم‌تاسازی گروه‌ها
۱۶۸	حذف متغیرهای نامربوط
۱۶۸	گنجاندن متغیرهای نامربوط در طرح پژوهش و استفاده از کنترل‌های آماری
	برقراری کنترل از راه استفادهٔ مکرر از افراد مورد مطالعه (استفاده از آزمودنی‌ها به‌عنوان
۱۶۹	کنترل خود)
۱۶۹	ایجاد تغییر
۱۷۰	مشاهده
۱۷۱	انواع پژوهش‌های آزمایشی
۱۷۱	پژوهش آزمایشی حقیقی (تمام‌آزمایشی)
۱۷۱	پژوهش شبه‌آزمایشی (نیمه‌آزمایشی)
۱۷۲	طرح آزمایشی (طرح پژوهش برای پژوهش‌های آزمایشی)
۱۷۳	انواع طرح‌های آزمایشی
۱۷۳	طرح‌های پیش‌آزمایشی
۱۷۴	طرح‌های تمام‌آزمایشی
۱۷۴	طرح‌های نیمه‌آزمایشی
۱۷۴	مقایسهٔ طرح‌های آزمایشی

۱۷۶ عوامل مؤثر بر روایی درونی طرح‌های آزمایشی
۱۷۹ عوامل تهدیدکننده روایی بیرونی طرح‌های آزمایشی
۱۸۱ پژوهش‌های غیرآزمایشی
۱۸۱ پژوهش‌های همبستگی
۱۸۳ مزایا و معایب پژوهش همبستگی
۱۸۳ تفسیر ضریب همبستگی
۱۸۵ طرح پژوهش برای مطالعات همبستگی
۱۸۶ پژوهش‌های علی پس‌رویدادی یا پس از وقوع
۱۸۷ مقایسه پژوهش‌های پس‌رویدادی با پژوهش‌های آزمایشی و همبستگی
۱۸۹ مزایا و معایب پژوهش‌های علی پس‌رویدادی
۱۹۰ طرح‌های پژوهش برای مطالعات علی پس‌رویدادی
۱۹۰ طرح علی مقایسه‌ای
۱۹۲ اعمال کنترل در پژوهش‌های علی مقایسه‌ای
۱۹۵ طرح علی رابطه‌ای (علی همبستگی)
۱۹۸ پژوهش‌های پیمایشی (زمینه‌یابی)
۱۹۸ پژوهش‌های پیمایشی مقطعی
۲۰۰ پژوهش‌های پیمایشی طولی
۲۰۰ پیمایش دلفی
۲۰۱ مزایا و معایب پیمایش دلفی
۲۰۳ سایر پژوهش‌های غیرآزمایشی (سایر پژوهش‌های پس‌رویدادی)
۲۰۳ شیوه‌های دستیابی به پایه‌های استنباط علی در پژوهش‌های مختلف
۲۰۶ خلاصه
۲۰۷ پرسش‌های تشریحی
۲۰۹ پرسش‌های چهارگزینه‌ای
۲۱۸ تمرین اینترنتی
۲۱۹ پیوست - طرح‌های آزمایشی

صفحه	عنوان
۲۱۹	طرح‌های پیش‌آزمایشی
۲۱۹	طرح اول: طرح تک گروهی یک مرحله‌ای
۲۲۰	طرح دوم: طرح تک گروهی با پیش‌آزمون و پس‌آزمون
۲۲۲	طرح سوم: طرح دوگروهی ایستا
۲۲۴	طرح‌های تمام آزمایشی
۲۲۴	طرح چهارم: طرح دو گروهی با تقسیم تصادفی، پیش‌آزمون و پس‌آزمون
۲۲۶	طرح پنجم: طرح دو گروهی با تقسیم تصادفی و پس‌آزمایی
۲۲۶	طرح ششم: طرح سه گروهی سالامن
۲۲۷	طرح هفتم: طرح چهارگروهی سالامن
۲۲۹	طرح‌های چند عاملی
۲۳۰	طرح هشتم: طرح دوعاملی ساده (۲×۲)
۲۳۲	طرح‌های شبه‌آزمایشی
۲۳۳	طرح نهم: طرح دو گروهی غیرتصادفی با پیش‌آزمون و پس‌آزمون
۲۳۴	طرح دهم: طرح تناوبی (چرخشی)
۲۳۵	طرح یازدهم: طرح سری‌های زمانی تک گروهی
۲۳۶	طرح دوازدهم: طرح سری‌های زمانی دو گروهی
۲۳۹	منابع
۲۴۱	فصل هفتم-پیشنهادیة پژوهش و نگارش آن
۲۴۲	مقدمه
۲۴۲	پیشنهادیة پژوهش
۲۴۲	ضرورت نگارش پیشنهادیة پژوهش
۲۴۳	انواع پیشنهادیه‌های پژوهش
۲۴۴	اجزای پیشنهادیة پژوهش
۲۴۵	بیان مسئله پژوهش
۲۴۵	اهداف پژوهش

صفحه	عنوان
۲۴۶	اهمیت و ضرورت انجام پژوهش
۲۴۶	پیشینه‌کاوی پژوهش
۲۴۷	فرضیه‌ها یا پرسش‌های پژوهش
۲۴۷	روش‌شناسی پژوهش
۲۴۸	زمان‌بندی پژوهش
۲۴۹	بودجه‌بندی پژوهش
۲۴۹	منابع و شرایط مورد نیاز برای انجام پژوهش
۲۴۹	منابع و مآخذ
۲۵۰	پیوست‌ها
۲۵۰	مراحل نگارش پیشنهادیه پژوهش
۲۵۱	خلاصه
۲۵۲	پرسش‌های تشریحی
۲۵۳	پرسش‌های چهارگزینه‌ای
۲۵۵	منابع
۲۵۷	فصل هشتم-اندازه‌گیری
۲۵۸	مقدمه
۲۵۸	تعریف اندازه‌گیری
۲۵۹	مفهوم، سازه و متغیر
۲۶۰	تعاریف
۲۶۱	اهمیت تعریف عملیاتی
۲۶۱	انواع تعاریف عملیاتی
۲۶۲	شیوه‌های عملیاتی کردن مفاهیم
۲۶۵	چه تعریفی عملیاتی نیست
۲۶۶	مقیاس‌های اندازه‌گیری
۲۶۷	مقیاس اسمی

صفحه	عنوان
۲۶۷	مقیاس ترتیبی
۲۶۸	مقیاس فاصله‌ای
۲۶۹	مقیاس نسبی
۲۷۰	اندازه‌گیری متغیرها
۲۷۱	تدوین مقیاس‌ها
۲۷۲	روایی و پایایی
۲۷۲	روایی
۲۷۵	مقایسه انواع روایی
۲۷۶	پایایی
۲۷۶	ثبات سنجها
۲۷۷	سازگاری منطقی درونی سنجها
۲۷۸	رابطه بین پایایی و روایی
۲۷۸	مناسب بودن سنجها
۲۸۰	خلاصه
۲۸۱	پرسش‌های تشریحی
۲۸۲	پرسش‌های چهارگزینه‌ای
۲۸۷	تمرین اینترنتی
۲۸۸	منابع
۲۸۹	فصل نهم-نمونه‌گیری
۲۹۰	مقدمه
۲۹۰	نمونه‌گیری و اهمیت آن در پژوهش علمی
۲۹۱	اصطلاحات و مفاهیم نمونه‌گیری
۲۹۳	معرف بودن نمونه
۲۹۳	مراحل نمونه‌گیری
۲۹۴	روش‌های نمونه‌گیری

صفحه	عنوان
۲۹۶ انواع روش‌های نمونه‌گیری احتمالی
۲۹۶ نمونه‌گیری تصادفی ساده
۲۹۸ نمونه‌گیری نظام‌مند
۲۹۸ نمونه‌گیری احتمالی طبقه‌ای
۳۰۰ نمونه‌گیری خوشه‌ای
۳۰۲ انواع روش‌های نمونه‌گیری غیراحتمالی
۳۰۲ نمونه‌گیری در دسترس
۳۰۲ نمونه‌گیری هدفمند
۳۰۴ مروری بر روش‌های نمونه‌گیری
۳۰۶ دقت و اطمینان در تعیین اندازه نمونه
۳۰۶ دقت
۳۰۸ اطمینان
۳۰۸ موازنه بین دقت و اطمینان
۳۰۸ اندازه نمونه
۳۱۱ ملاحظات پیرامون تعیین اندازه نمونه
۳۱۴ کارایی در نمونه‌گیری
۳۱۵ خلاصه
۳۱۶ پرسش‌های تشریحی
۳۱۷ پرسش‌های چهارگزینه‌ای
۳۲۱ تمرین اینترنتی
۳۲۲ منابع
۳۲۳ فصل دهم- گام پنجم پژوهش: گردآوری داده‌ها
۳۲۴ مقدمه
۳۲۴ روش‌ها، محل‌ها و مآخذ گردآوری داده‌ها
۳۲۵ مرور اسناد و آمارها

صفحه	عنوان
۳۲۵	پرسش نامه
۳۲۶	پرسش نامهٔ حضوری
۳۲۶	پرسش نامهٔ پستی
۳۲۷	پرسش نامهٔ اینترنتی
۳۲۷	اجزای اصلی پرسش نامه
۳۲۹	نکات کلیدی در تنظیم پرسش نامه
۳۳۳	مصاحبه
۳۳۳	مصاحبهٔ ساختاریافته
۳۳۳	مصاحبهٔ بدون ساختار
۳۳۴	مصاحبهٔ نیمه ساختار یافته
۳۳۵	مزایا و معایب مصاحبه
۳۳۵	نکات شایان توجه دربارهٔ مصاحبه
۳۳۶	مشاهده
۳۳۶	مشاهدهٔ هدایت شده و اتفاقی
۳۳۷	مزیت‌ها و معایب مشاهده
۳۳۷	روش‌های چندگانه گردآوری داده‌ها
۳۴۰	اشتباه‌های رایج در گردآوری داده‌ها
۳۴۱	فرایند گردآوری داده‌ها
۳۴۲	دسته‌بندی پژوهش‌ها بر اساس شیوهٔ ایجاد و گردآوری داده‌ها
۳۴۲	آزمایش‌های آزمایشگاهی
۳۴۳	آزمایش‌های میدانی
۳۴۴	مطالعات (بررسی‌های) میدانی
۳۴۵	مطالعات آرشیوی
۳۴۹	پژوهش‌های پیمایشی
۳۵۲	پژوهش‌های ترکیبی
۳۵۳	خلاصه

صفحه	عنوان
۳۵۴	پرسش‌های تشریحی
۳۵۵	پرسش‌های چهارگزینه‌ای
۳۶۰	تمرین اینترنتی
۳۶۱	منابع
۳۶۳	فصل یازدهم-گام‌های ششم و هفتم پژوهش: تحلیل داده‌ها و تفسیر یافته‌ها ...
۳۶۴	مقدمه
۳۶۵	آماده‌سازی داده‌ها پیش از تحلیل
۳۶۵	ورود داده‌ها به رایانه و کدگذاری
۳۶۶	بررسی و مدیریت داده‌های گم‌شده
۳۶۸	روش‌های مواجهه با داده‌های گم‌شده
۳۷۰	بررسی و مدیریت داده‌های پرت
۳۷۲	بررسی نرمال بودن داده‌ها
۳۷۴	تحلیل داده‌ها
۳۷۵	توصیف داده‌ها
۳۷۵	آشنایی با آمار توصیفی
۳۷۵	فراوانی
۳۷۶	شاخص‌های مرکزی و پراکندگی
۳۷۷	میانگین، دامنه تغییرات، واریانس و انحراف معیار
۳۷۸	میان و انحراف چارکی
۳۷۸	نما (مد)
۳۷۸	توصیف هندسی داده‌ها
۳۷۹	انواع آزمون‌های آماری
۳۸۰	چگونگی انتخاب آزمون آماری
۳۸۱	آزمون‌های آماری مناسب برای فرضیه‌های توصیفی
۳۸۲	آزمون‌های آماری مناسب برای فرضیه‌های تفاوتی

عنوان	صفحه
آزمون‌های آماری مناسب برای فرضیه‌های رابطه‌ای	۳۸۲
آزمون‌های آماری مناسب برای فرضیه‌های علی	۳۸۵
آزمون الگو	۳۸۵
الگوی رگرسیونی	۳۸۶
معادلات همزمان	۳۹۰
الگوی تحلیل مسیر	۳۹۱
الگوسازی معادلات ساختاری	۳۹۳
تفسیر یافته‌ها	۳۹۴
یافته‌های منفی و غیرقطعی	۳۹۷
روابط نامفروض و یافته‌های غیرمنتظره	۳۹۸
اثبات، احتمال و تفسیر	۴۰۱
خلاصه	۴۰۳
پرسش‌های تشریحی	۴۰۴
پرسش‌های چهارگزینه‌ای	۴۰۵
تمرین اینترنتی	۴۱۰
پیوست - معادلات همزمان	۴۱۱
شروط لازم برای برآورد سیستم معادلات همزمان	۴۱۱
فرم تبدیلی	۴۱۱
مسئله تشخیص‌پذیری	۴۱۳
سیستم معادلات حداقل مربعات دو مرحله‌ای (2SLS)	۴۱۶
سیستم معادلات حداقل مربعات سه مرحله‌ای (3SLS)	۴۱۸
منابع	۴۲۰
فصل دوازدهم - آشنایی با نگارش پژوهش	۴۲۳
مقدمه	۴۲۴
گزارش پژوهش و اهمیت آن	۴۲۴

صفحه	عنوان
۴۲۴ مبانی گزارش کتبی
۴۲۶ گزارش نهایی پژوهش در قالب پایان‌نامه یا رساله
۴۲۷ صفحه‌عنوان
۴۲۸ تقدیم
۴۲۸ تشکر و قدردانی
۴۲۸ چکیده
۴۲۹ فهرست مطالب
۴۲۹ فهرست شکل‌ها و نمودارها
۴۲۹ فهرست جداول
۴۲۹ فصل اول: کلیات پژوهش
۴۳۰ فصل دوم: مبانی نظری و پیشینه پژوهش
۴۳۱ فصل سوم: روش‌شناسی پژوهش
۴۳۱ فصل چهارم: تجزیه و تحلیل داده‌ها
۴۳۲ فصل پنجم: بحث و نتیجه‌گیری
۴۳۴ اثرشناسی (منابع و مآخذ)
۴۳۴ پیوست‌ها
۴۳۵ گزارش پژوهش در قالب یک مقاله
۴۳۵ اجزای مقاله علمی-پژوهشی
۴۳۶ عنوان
۴۳۶ نام پژوهشگر یا پژوهشگران و سازمان وابسته
۴۳۷ چکیده
۴۳۷ واژه‌های کلیدی
۴۳۸ مقدمه
۴۳۸ پیشینه پژوهش (نظری و تجربی)
۴۳۹ فرضیه(ها) و یا پرسش(های) پژوهش
۴۳۹ روش‌شناسی پژوهش

فهرست □ ق

صفحه	عنوان
۴۴۰	یافته‌ها
۴۴۰	بحث و نتیجه‌گیری
۴۴۰	پی‌نوشت‌ها
۴۴۱	تقدیر و تشکر
۴۴۱	منابع
۴۴۱	پیوست‌ها
۴۴۲	اجزای مقاله علمی-ترویجی
۴۴۲	مقدمه
۴۴۲	طرح بحث (متن و مطلب اصلی مقاله)
۴۴۳	بحث و نتیجه‌گیری
۴۴۳	گزارش و ارائه پژوهش در همایش‌های علمی
۴۴۴	خلاصه
۴۴۵	پرسش‌های تشریحی
۴۴۶	پرسش‌های چهارگزینه‌ای
۴۴۹	تمرین اینترنتی
۴۵۱	پیوست - استناددهی
۵۵۱	استناددهی در متن
۵۵۱	شیوه استناددهی در متن
۵۵۲	استناددهی در منابع
۴۵۳	استناد به کتاب در منابع
۴۵۴	استناد به مقاله در منابع
۴۵۵	استناد به پایان‌نامه و رساله در منابع
۴۵۵	استناد به یک روزنامه در منابع
۴۵۵	استناد به فرهنگ‌نامه و دایره‌المعارف در منابع
۴۵۵	استناد به مقاله‌های همایشی در منابع
۴۵۶	استناد به مقاله‌های الکترونیکی (اینترنتی) در منابع

ک □ روش‌شناسی پژوهش‌های حسابداری

صفحه	عنوان
۴۵۶	زیرنویس (پاورقی) توضیحی
۴۵۶	معادل‌ها
۴۵۷	منابع
۴۵۹	واژه‌نامه فارسی به انگلیسی
۴۷۷	واژه‌نامه انگلیسی به فارسی

دیباچه

هدف اصلی درس روش تحقیق در دوره کارشناسی، آشنایی مقدماتی دانشجویان با مفاهیم پایه‌ای روش تحقیق و چگونگی انجام پژوهش علمی است تا در دوره‌های تحصیلات تکمیلی با آن‌ها بیگانه نباشند. به‌ویژه یک دانشجوی رشته حسابداری باید با روش‌شناسی پژوهش‌های حسابداری آشنا شود تا آموزه‌های این درس به‌نوعی اثربخش شود و بین آموزش‌های دوره کارشناسی و تحصیلات تکمیلی فاصله زیادی وجود نداشته باشد. در واقع آموزش دوره کارشناسی ارشد بایستی دنباله آموزش‌های دوره کارشناسی باشد. در نتیجه، اگرچه در دوره کارشناسی، انجام مقدماتی یک پژوهش علمی لازم نیست اما بایستی در آموزش تمامی مطالب آن به‌نوعی از نمونه‌هایی از پژوهش‌های حسابداری استفاده شود. تاکنون کتاب‌های ارزشمند زیادی در زمینه روش تحقیق در علوم انسانی به زبان فارسی تألیف شده که بیشتر آن‌ها مربوط به رشته‌های روان‌شناسی، علوم تربیتی، علوم اجتماعی و مدیریت است. دو کتاب ارزشمند «روش‌شناسی پژوهش‌های تجربی حسابداری» عبدلخلیق و آجین‌کیا و «روش تحقیق در حسابداری» اسمیت نیز به فارسی ترجمه شده که تنها برای دوره‌های تحصیلات تکمیلی مناسب است. نبود کتابی که همزمان از دو جنبه مفاهیم پایه‌ای و نظری روش تحقیق و استفاده از مثال‌های عملی حسابداری غنی باشد، نویسندگان را بر آن داشت تا کتاب حاضر را تألیف کنند. در این کتاب از منابع معتبر و به‌روز لاتین و فارسی استفاده شده است. مطالب مبانی روش تحقیق کتاب حاضر از منابع معتبر برگرفته شده و تا حد امکان سعی شده روان و سازگار با پژوهش‌های حسابداری و مالی بیان شود. همچنین، از پژوهش‌های فارسی و لاتین حسابداری و مالی به‌عنوان مثال برای تفهیم بهتر مطالب استفاده شده است. به‌منظور ارزیابی آموخته‌های خوانندگان محترم، در پایان هر فصل، مجموعه سؤالاتی به شکل پرسش‌های چندگزینه‌ای و تشریحی و تمرین‌های اینترنتی ارائه شده است. انجام تمرین‌های اینترنتی گنجانده شده در این کتاب، خوانندگان را با چگونگی انجام گام‌های پژوهش‌های حسابداری به‌صورت عملی آشنا می‌کند. لازم به‌ذکر است اگر چه این کتاب با تمرکز بر تأمین نیاز دانشجویان حسابداری مقطع کارشناسی تهیه شده است اما برای دانشجویان کارشناسی ارشد رشته‌های حسابداری، حسابرسی و حسابداری مدیریت، و دانشجویان کارشناسی و کارشناسی ارشد رشته‌های مالی و مدیریت مالی نیز مفید خواهد بود. ساختار مطالب کتاب حاضر به‌صورت خلاصه به این شرح است:

فصل نخست به تشریح کلیات پژوهش (شامل تعریف پژوهش و اهمیت آن، سطوح هرم پژوهش، انواع پژوهش) اختصاص دارد. در فصل دوم پس از مرور علم و رابطه آن با پژوهش، بعد علمی حسابداری، دیدگاه‌های موجود درباره فرایند پژوهش، شمای کلی از فرایند پژوهش (گام‌های پژوهش) بر اساس دیدگاه روش علمی ارائه می‌شود. این گام‌ها عبارت‌اند از شناسایی و بیان مسئله پژوهش،

م □ روش‌شناسی پژوهش‌های حسابداری

پیشینه‌کاوی و بناکردن ساختار مفهومی و نظری پژوهش، تدوین فرضیه‌های پژوهش، تنظیم طرح پژوهش، گردآوری داده‌ها، واکاوی داده‌ها و تفسیر یافته‌ها که هر یک از این گام‌ها در فصل‌هایی جداگانه بررسی می‌شود. چهار گام نخست پژوهش در فصل‌های سوم، چهارم، پنجم و ششم تشریح می‌شود. با توجه به اهمیت نگارش پیشنهادیه پژوهش فصل هفتم به این موضوع اختصاص داده شد. در فصل هشتم و نهم کتاب مباحث اندازه‌گیری و نمونه‌گیری بررسی می‌شود. گردآوری داده‌ها در فصل دهم و تحلیل داده‌ها و تفسیر یافته‌ها در فصل یازدهم تشریح می‌شود. فصل پایانی کتاب نیز به چگونگی تهیه گزارش پژوهش اختصاص دارد.

اگرچه سعی شده است که مطالب کتاب بدون نقص باشد اما ادعا نمی‌شود که اثری بدون نقص در اختیار خوانندگان قرار داده شده است. لذا، از تمامی دوستان گرامی درخواست می‌شود پیشنهادهای خود را از طریق آدرس الکترونیکی accresmet@gmail.com به اطلاع ما برسانند. پر واضح است که کاستی‌های احتمالی این کتاب منحصراً از جانب نویسندگان بوده است و پیشاپیش از نظرات و پیشنهادهای تمامی عزیزان جهت رفع مشکلات احتمالی و اصلاحات آتی، استقبال و تشکر می‌شود. در خاتمه از مدیریت محترم انتشارات دانشگاه تهران و کلیه عزیزانی که ما را در تهیه و چاپ این کتاب یاری نموده‌اند، از جمله داوران و ویراستان محترم، دانشجویان گرامی، آقایان احسان کرمانی و سید علیرضا موسوی بابت بازبینی متن کتاب و سرکار خانم ابراهیمی بابت حروف‌چینی اولیه کتاب صمیمانه تشکر می‌نماییم.

دکتر شکراله خواجوی

دکتر محمدحسین قدیریان آرانی

بهار ۱۳۹۷